

Raadsvoorstel

Datum	: 11 november 2021
Kenmerk	: Z122899/Raad-00671
Portefeuillehouder	: W.W. Buunk
Onderwerp	: Programmabegroting 2022-2025 Bronckhorst

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. Resultaten voor de jaarschijf 2022 van de beleidsbegroting (hoofdstuk 2 Programmabegroting 2022-2025 Bronckhorst) vast te stellen;
2. De jaarlijkse budgetten, vervangingsinvesteringen en projectvoorstellen voor de jaarschijf 2022 van de financiële begroting (hoofdstuk 3 Programmabegroting 2022-2025 Bronckhorst) vast te stellen;
3. In te stemmen met de vorming van een egalisatiereserve 'Openeinde regelingen Zorg en ondersteuning' waarin vanuit het begrotingsoverschot 2022 € 1 miljoen wordt gestort en
4. Het college te autoriseren voor de baten en lasten per deelprogramma volgens bijgaand raadsbesluit.

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting voor 2022-2025. Met deze cijfers in de hand wordt 2022 wat ons betreft een mooi jaar! Er staan veel activiteiten op de agenda en het is het jaar dat onze inwoners hun stem uitbrengen bij de gemeenteraadsverkiezingen. In deze programmabegroting leest u hoe wij deze bestuursperiode willen afronden en welke kansen en ontwikkelingen wij zien voor de komende tijd.

Effecten corona

De voortdurende coronapandemie heeft nog steeds effect op onze gemeente en onze inwoners. We sluiten als gemeente aan bij wat de samenleving nodig heeft; we geven ondersteuning op de kwetsbare plekken en zetten in op kansen die zich voordoen. Daarnaast willen we onze reguliere dienstverlening op peil houden. Onze sociaalconsulenten, gebiedsambtenaren, accountmanagers en combinatiefunctionarissen staan in nauw contact met onze inwoners. Zo houden we de effecten van de coronapandemie- specifiek op Wmo en jeugd, eenzaamheid, sport en cultuur, ondernemerschap en leefbaarheid - goed in de gaten. In de programmabegroting ziet u welke concrete acties en beoogde resultaten wij rond corona voor ogen hebben. Mochten de effecten vragen om andere acties, dan stellen wij bij.

Veel in gang gezet en bereikt

We hebben de afgelopen jaren veel in gang gezet en gerealiseerd. Zo zijn we volop aan de slag met de uitvoering van de Verrijkte Routekaart Energieneutraal Bronckhorst 2030. Het aantal zonnepanelen op woningen is verdubbeld sinds 2018. 4.000 inwoners ontvingen een Op Morgen energiebox met informatie en tips over energiebesparing. Daarnaast maakten we een sportagenda met plannen om onze sportaccommodaties toekomstbestendig te maken.

In onze bestuursperiode keurden we plannen voor 355 woningen goed en werden 104 woningen gerealiseerd. Projecten in de vitale kernen worden uitgevoerd, zoals de nieuwe entree voor Kulturhus Vorden en de herinrichting van het dorpscentrum Steenderen. We sloten een samenwerkingsovereenkomst met innovatiecentrum De Marke en startten de campagne 'Tot slot! in Bronckhorst' om het toerisme en de recreatie verder te ontwikkelen. In bijlage 4.6 vindt u een overzicht van de belangrijkste resultaten.

Maar ontwikkelingen houden niet op aan het einde van onze termijn. Het nieuwe beleid willen we goed afronden en overdragen. Waar de ambities uit ons coalitieakkoord 'Gewoon Doen!' doorlopen, willen we tot (financiële) borging komen. Met de Investeringsagenda geven we een brede impuls aan voorzieningen die tot structurele verbeteringen leiden of creëren we nieuwe voorzieningen. De eerste investeringsprojecten waarmee de raad heeft ingestemd worden uitgevoerd zoals sportcomplex Bronckhorst Midden en VO Het Kompaan in Vorden. Andere vernieuwingen hebben een structurele borging nodig zoals bijvoorbeeld Vitale kernen; hiervoor vindt u in deze programmabegroting een voorstel.

Uitvoering in 2022

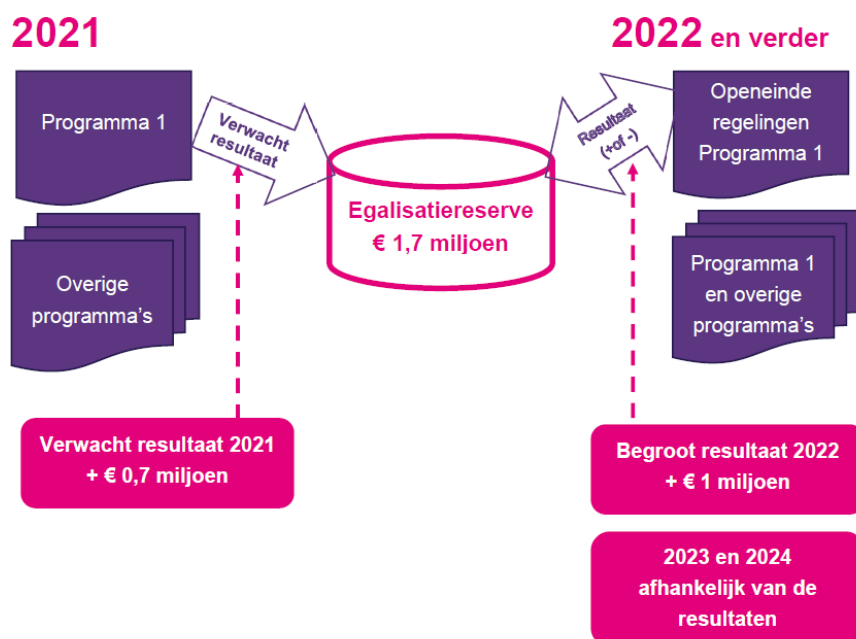
We gaan werken met onze vastgestelde omgevingsvisie en de handreiking participatie 2.0, ter voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet. We kopen onze zorg vanaf 1 januari 2022 anders in en maken nog meer wooninitiatieven mogelijk met ons aangepaste woonbeleid. Bovendien voeren we de nieuwe warmtevisie uit en gaan we aan de slag met de herstructurering van industriepark Zelhem. Meer over onze ambities voor 2022 leest u in het programmaplan van deze begroting.

Natuurlijk verdienen onze inwoners goede zorg en ondersteuning, ook op langere termijn. Door corona liep de transformatie in het sociaal domein helaas vertraging op. In 2022 leggen we u een nieuw plan voor om hier een extra impuls aan te geven.

In 2022 bereiden we ons verder voor op twee nieuwe taken binnen het sociaal domein. Zo moeten we de Wet beschermd wonen uitvoeren in 2023. En zijn we komend jaar verantwoordelijk voor uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. Meer hierover leest u in programma 1 van het programmaplan.

We willen onzekerheden in de zorgkosten opvangen

Het laat zich moeilijk voorspellen hoe hoog de zorgkosten de komende jaren zijn. Met het opheffen van de bestemmingsreserve Sociaal Domein drukt die onvoorspelbaarheid van de zorgkosten direct op ons weerstandsvermogen. Om dit op te kunnen vangen stellen we in deze begroting voor om een egaliseringsreserve te creëren voor de op te openende regelingen van de Wmo, Jeugdzorg en arbeidsparticipatie. Daarnaast willen we een deel van het verwachte overschot 2021 van sociaal domein tevens doteren in deze egaliseringsreserve. We hebben dit schematische weergegeven bij de volgende bladzijde. De uitwerking vindt u in bijlage 4.5.

We gaan voor een sluitende meerjarenbegroting

In de Perspectiefnota 2022-2025 deden we voorstellen om tot een sluitende begroting te komen. Inmiddels zorgen recente ontwikkelingen, zoals extra geld voor Jeugdzorg, voor een positief resultaat in 2022 en een nagenoeg sluitend meerjarenbeeld. Dat geeft ons iets lucht, zodat niet alle oplossingen die we voor een mogelijk financieel tekort deden in de Perspectiefnota noodzakelijk zijn. Meer over het begrotingsbeeld leest u in 1.2 en in de financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2022-2025).

Ontwikkeling financiële positie	2022	2023	2024	2025
Beeld bij Perspectiefnota 2022-2025	-	464	73	135
Effecten Meicirculaire 2021 (juli 2021)	376	105	-108	-204
Beeld na Meicirculaire 2021	376	570	-36	-69
Niet uitvoerbare maatregelen Perspectiefnota binnen programma 1 Zorg en ondersteuning (informatievoorziening juni 2021)	-85	-1.130	-1.130	-1.130
Extra geld voor Jeugdzorg (arbitragecommissie)	1.500	1.113	1.020	909
Resultaat 1e tussenrapportage 2021 (24-6-2021)	169	-	379	-
Autonome ontwikkelingen (uitgangspunten)	-788	-239	-227	130
Begrotingsruimte Programmabegroting 2022	1.172	313	6	-160

+ = begrotingsoverschot; - = begrotingstekort

Waar vindt u de informatie

In dit raadsvoorstel wordt aan het begin met de beslispunten - onder het kopje voorstel - de formele besluitvorming rond de programmabegroting geregeld. In de bijgaande Programmabegroting 2022-2025 Bronckhorst vindt u de uitwerking van de ambities uit het coalitieakkoord 2018-2022 'Gewoon doen! Doet u mee?' en de Investeringsagenda. Volgens de Gemeentewet moet de programmabegroting 2022-2025 door uw raad zijn vastgesteld voor 15 november 2021.

Afstemming

We hebben de programmabegroting ter inzage gelegd en belangstellenden kunnen die ook opvragen. Via de gemeentepagina van het weekblad Contact en via informatie op onze

website informeren we de inwoners over de begroting, over uw algemene beschouwingen, over de behandelmomenten, etc.

Als gevolg van de beperkingen die corona kent voor grotere bijeenkomsten hebben we in het voortraject van deze programmabegroting geen inwonersavonden georganiseerd. Alle inwoners kunnen reageren op de programmabegroting door met u daarover contact op te nemen of door in te spreken tijdens de commissievergadering op 4 november 2021.

Beoogd effect

Een sluitende begroting 2022 met genoeg ruimte voor de uitvoeringstaken en investeringen van een gemeente die klaar is voor de toekomst.

Argumenten

1.1 De eerste investeringen voor de Investeringsagenda worden concreet voor de inwoners en we ronden de ambities uit het coalitieakkoord af

Onze ambities leest u in hoofdstuk 2 van bijgaande Programmabegroting Bronckhorst 2022-2025 (2.1 Programmaplan). Inhoudelijke onderwerpen die voor alle beleidsvelden van de gemeente gelden, komen in de paragrafen aan de orde (2.2 Paragrafen).

In het programmaplan staan de uitwerkingen van de Investeringsagenda in de deelprogramma's 2B Aantrekkelijke leefomgeving en 3A Economie. Ook gaan we in op onze voorstellen voor stabiliteit en perspectief voor het sociaal domein (programma 1 Zorg en ondersteuning).

2.1 We hebben 2 voorstellen uit de Perspectiefnota 2022-2025 niet verwerkt

Vanuit het onderzoek 'Bronckhorst financieel gezond houden' zijn in de Perspectiefnota 3 nieuwe voorstellen voor Programma 1 Zorg en ondersteuning benoemd, 1 voorstel voor verlaging van de rioleringskosten en daarmee ook een verlaging van de rioolheffing en 2 voorstellen voor inkomstenverhoging.

De maatregelen voor hulp bij huishouden (HbH) mogen niet doorgevoerd worden van de wetgever (maximaal € 1,1 miljoen N). De milieuvergunning wordt later ingevoerd omdat de Omgevingswet met een half jaar is uitgesteld (€ 50.000 N).

2.2 We stellen de begrotingsruimte bij

Met onze kennis op 1 augustus 2021 hebben we in deze begroting onze financiële uitdagingen voor de komende jaren financieel vertaald. De gevolgen van de 2^e tussensrapportage 2021 (vooralsnog geraamd op € 13.000 N) en de Septemercirculaire (onbekend) nemen we mee in de 1^e begrotingswijziging 2022. Die ontvangt u zoals gebruikelijk aan het begin van het kalenderjaar.

De effecten van de uitgangspunten volgen de jaarlijkse gebruikelijke ontwikkeling van budgetten door verschoven investeringslasten, compensatie van loon- en prijsstijging door het Rijk en een veelheid van kleine budgetveranderingen. Meer over het begrotingsbeeld leest u in de inleiding (1.2 Inleiding) en hebben we uitgewerkt in de financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2022-2025).

2.3 Het besluit van de Arbitragecommissie voor de tekorten van jeugdzorg zorgt voor het sluitende meerjarenbeeld in Bronckhorst

De ontwikkeling van de Algemene uitkering (beeld Meicirculaire 2021) en de verwerking van het besluit van de Arbitragecommissie over de tekorten in de Jeugdzorg bieden financiële ruimte voor Bronckhorst. Ze zorgen voor een voordelig resultaat in 2022 en een nagenoeg sluitend meerjarenbeeld. De voordelen voor het sociaal domein (beslissing arbitrage) maken daarmee de geconstateerde tekorten van de HbH-maatregelen per saldo weer ongedaan.

3.1 We houden 3 jaar geld vast voor de risico's in het sociaal domein

Met het verwijderen van de 'stolp' verdwijnt de bestemmingsreserve, wat vereveningen van middelen binnen het sociaal domein direct zichtbaar maakt. Voor een viertal taakvelden in

sociaal domein drukken de financiële risico's van openeinde regeling en moeilijke voorspelbaarheid direct op het weerstandsvermogen. Het gaat hier om maatwerkvoorzieningen 18+ en 18- (taakvelden 6.71 en 6.72), geëscaleerde zorg 18- (taakveld 6.82) en begeleide participatie (taakveld 6.4). Dat er financiële risico's zijn is niet nieuw. Maar de onvoorspelbaarheid is groot en inherent aan de steeds, snel veranderende, wetgeving. We willen de komende periode (2022 tot en 2025) gebruiken om steeds realistischer te begroten, rekening houdend met die onvoorspelbaarheid. Hiervoor willen we een egaliseringsreserve maken waarbij de lasten door de onvoorspelbaarheid verdeeld worden over het jaar. M.a.w. wanneer de lasten hoger zijn dan begroot voor wat betreft de aangemerkt taakvelden waar sprake is van een hoge mate van onvoorspelbaarheid, kan een beroep worden gedaan op de reserve. Na deze periode en wanneer we realistischer kunnen begroten, overwegen we de reserve op te heffen, waarbij we terugvallen op het reguliere risicomanagement met als 'achtervang' het weerstandsvermogen. De uitwerking van de reserve 'Openeinde regelingen Zorg en ondersteuning' staat in bijlage 4.5 van de programmabegroting uitgewerkt en nemen we mee bij de Nota reserves en voorzieningen. Voor de egaliseringsreserve willen we van het eenmalige begrotingsoverschot 2022 € 1 miljoen reserveren (zie ook bij kosten, baten en dekking). Daarbij komen dan nog de overschotten, die vanuit besluitvorming over de begroting 2021 bij de 2^e tussenrapportage 2021 en de jaarstukken 2021 kunnen ontstaan. We hebben dit voorstel uitgewerkt in de financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2022-2025).

4.1 De budgetten besteden we voor de doelen in de deelprogramma's.

In de Financiële verordening Bronckhorst hebt u vastgelegd dat de onze bevoegdheden voor de besteding van de begrotingsbudgetten zijn afgebakend op het niveau van de deelprogramma's, het zogenoemde autorisatieniveau. Daar is ook het raadsbesluit op ingericht. De vrijheid strekt zich niet uit tot de bestedingen binnen de Investeringsagenda. Voordat we starten met de uitvoering van een investering leggen we dat uitgewerkte voorstel ter goedkeuring aan u voor en geven daarin aan wat de jaarlijkse kosten zijn en waar we dat uit willen betalen; uit de lopende begroting of uit de bestemmingsreserve. Na die goedkeuring door uw raad komt het als een concreet project in het monitoringsoverzicht. Meer over de voortgang van de Investeringsagenda leest u in financiële begroting (3.3.1 Financiële positie 2022-2025).

Kanttekeningen

2.1 We zien voor de komende jaren aandachtspunten waarvan we de omvang niet weten

- De verwachte nadelige ontwikkeling van onze Algemene uitkering door de herijking van het gemeentefonds. Die herijking raakt ons gemeentebreed, maar ook het sociaal domein, verwachten wij.
- De zorgkosten binnen het sociaal domein. Daar blijven we nu nog een stijging zien voor jeugd en wmo wat voor een groot deel niet door ons lokaal te beïnvloeden is.
- Meer begrotingsruimte voor de Investeringsagenda. Meer begrotingsruimte maakt dat we minder nodig hebben vanuit de bestemmingsreserve Kapitaallasten Investeringsagenda of dat we eventuele meerkosten van de projecten kunnen opvangen.

We kunnen nu niet voor alle aandachtspunten met passende antwoorden komen. Een sluitende begroting voor 2022 en verder blijft uitgangspunt. Het totale financiële (risico)beeld van Bronckhorst lichten we toe in de paragraaf Weerstandvermogen (2.2.2 Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing).

Kosten, baten en dekking

De beschikbare begrotingsruimte (€ 1.172.000 in 2022) is 1,4% van de jaarlijkse begrotingsomzet. Dat is eenmalig beschikbaar, want in de jaren 2023-2025 ligt de begrotingsruimte rond 0% van de jaarlijkse begrotingsomzet. We stellen voor de ruimte van

2022 grotendeels in te zetten voor de tekorten in het sociaal domein (zie inleiding en argument 3.1). Hieronder staan de ontwikkelingen van de begrotingsruimte.

Ontwikkeling financiële positie (€ x 1.000)	2022	2023	2024	2025
Beeld bij Perspectiefnota 2022-2025	0	464	73	135
Effecten Meicirculaire 2021 (juli 2021)	376	105	-108	-204
Beeld na Meicirculaire 2021	376	570	-36	-69
Niet uitvoerbare maatregelen Perspectiefnota binnen programma 1 Zorg en ondersteuning (informatievoorziening juni 2021)	-85	-1.130	-1.130	-1.130
Extra geld voor Jeugdzorg (arbitragecommissie)	1.500	1.113	1.020	909
Resultaat 1e tussenrapportage 2021 (24-6-2021)	169	0	379	0
Autonome ontwikkelingen (uitgangspunten)	-788	-239	-227	130
Begrotingsruimte Programmabegroting 2022	1.172	313	6	-160
+ = begrotingsoverschot - = begrotingstekort				

Van het eenmalige begrotingsoverschot van € 1.172.357 in 2022 vragen we u om € 1 miljoen te storten in de egaliseringsreserve 'Openeinde regelingen Zorg en ondersteuning'. Het overschot ontstaat grotendeels door de extra rijksbijdrage van € 1,5 miljoen voor jeugdzorgkosten (uitwerking beslissing arbitragecommissie). Het voordeel vanuit de 1^e tussenrapportage 2021 komt vooral uit programma 2 Wonen en leefbaarheid en blijft in 2022 beschikbaar voor nieuwe raadsvoorstellen met eenmalige kosten. Besteding daarvan kunnen we weer verwerken bij de 1^e begrotingswijziging 2022 (zie ook bij evaluatie).

Uitvoering

Als gevolg van de beperkingen die corona kent voor grotere bijeenkomsten hebben we in het voortraject van deze programmabegroting geen inwonersavonden georganiseerd. Voor het stellen van technische raadvragen is op woensdag 27 oktober overlegtijd beschikbaar, in aanloop naar de bespreking van de programmabegroting in de Auditcommissie en de commissie. Behandeling in de raadscommissie vindt plaats op donderdag 4 november en de gemeenteraadsvergadering staat gepland op donderdag 11 november 2021. In de raadsvergadering van 11 november 2021 behandelt u ook, zoals gebruikelijk naast de Programmabegroting 2022–2025 Bronckhorst, de belastingverordeningen 2022.

Evaluatie

Ieder moment in de planning & control cyclus vormt een natuurlijk moment om het gevoerde beleid te evalueren en bij te sturen. De uitkomsten van de 2^e tussenrapportage 2021 en de Septembercirculaire 2021 verwerken we in de 1^e begrotingswijziging 2021. Die komt in de raadsvergadering van januari. In juni/juli 2022 bespreekt u *geen* perspectiefnota. Daarvoor in de plaats komt dan het programmaplan 2022-2026 voor de nieuwe raadperiode van de gekozen raad. Dat is het moment om de ambities te bespreken en de financiële effecten daarvan voor de periode 2023-2026 kenbaar te maken.

Hengelo (Gld), 28 september 2021
 Burgemeester en wethouders van Bronckhorst,
 de secretaris, de burgemeester,
 Bart Drewes Marianne Besselink

Bijlagen

Programmabegroting 2022-2025 Bronckhorst
 Raadsbesluit